

JOENSUU

TALVI

JÄTEHUOLTOTYÖJÄRJESTELMÄN MERKITYS KUNTANÄKÖKULMASTA

Kokemuksia toteutetuista kohteista

12.3.2018

Kaupunkiympäristöjohtaja Anu Näätänen

JOENSUU

An aerial photograph of Joensuu, Finland, showing a wide river with several bridges. The city is built on a peninsula-like area, with residential buildings, a railway line, and industrial zones. The surrounding area is heavily forested. The word 'JOENSUU' is written in large, pink, sans-serif letters in the top left corner.

Kokonaispinta-ala 2751 km²
Asukasluku 76 096 (1.1.2018)
Väestötiheys: 31,9 as/maa-km²
Työttömyysaste 16,7 % (12/2018)

VALTION JÄTEHUOLTOTYÖNÄ TOTEUTETUT KOHTEET

- ▶ **Penttilänrannan vanhalla saha-alueella 2009-2012**
 - ▶ Sopimus valtion jätehuoltotyöstä 2010
 - ▶ Maanomistaja Joensuun kaupunki
 - ▶ Kohde Joensuun kaupungin alueella noin 1 km päässä torilta
- ▶ **Onttolan vanha haulikkorata 2016-2017**
 - ▶ Sopimus valtionjätehuoltotyöstä 2016
 - ▶ Maanomistaja Joensuun kaupunki
 - ▶ Kohde Kontiolahden kunnassa
- ▶ **Molemmat kohteet pilaantuneet ennen vuoden 1993 jätelain voimaan tuloa**

PENTTILÄN SAHA-ALUE

- ▶ Alue teollisuuskäytössä 1871-1988
- ▶ Selvityksiä 1996-2000, esisuunnittelu 2001-2007
- ▶ Pilaantuneisuus: dioksiineja, furaaneja, raskasmetalleja, PAH-yhdisteitä, kloorifenolia ja öljyä
- ▶ Alue keskellä tiivistä asutusta ja vesistön äärellä
- ▶ Arvio vuonna 2007 koko alueen kunnostuskustannuksista yhteensä noin 20 milj.euroa ja 345 €/asukas

1. Saha-alue 26 ha
2. Vanha teollisuuskaatopaikka 7,1 ha
3. Tukkiallas 3 ha

SOPIMUS VALTION JÄTEHUOLTOTYÖSTÄ

- ▶ Tukkiallas ja teollisuuskaatopaikka muodostivat ympäristön kannalta suurimman riskin. Nämä alueet jäävät puhdistettuina oikeusvaikutteisen osayleiskaavan mukaisesti virkistyskäyttöön eikä kaupunki voi hyödyntää niitä myöhemmin tonttimaana.
- ▶ Joensuun kaupunki haki valtion rahoitusta alueella sijaitsevan vanhan teollisuuskaatopaikan kapseloimiseen sekä tukkialtaan sedimentin kunnostamiseen valtion jätehuoltotyönä.
- ▶ Sopimus valtion jätehuoltotyöstä tammikuussa 2010.
- ▶ Valtion osuus korkeintaan 2 m€ tai korkeintaan 50 %.

MAAPERÄN KUNNOSTAMINEN

- ▶ Toteutusvaiheessa Suomen suurin kunnostustyömaa
 - ▶ Pilaantunutta maata n. 450 000 m³
 - ▶ Ympäristölupia 3 kpl
 - ▶ Kunnostus alkoi loppuvuodesta 2008 ja valmistui 2012
 - ▶ Toteutuneet kustannukset yht. 14,4 m€
 - Saha-alueen maaperä 8,2 m€
 - Tukkialtaan sedimentti 4,0 m€
 - Teollisuuskaatopaikka 2,2 m€
- } valtion osuus 2,0 m€

HANKKEEN OSAPUOLET

- ▶ **Kilpailuttamisesta ja rakennuttamisesta vastasi tilaajana Joensuun kaupunki**
- ▶ Pohjois-Karjalan ELY asetti edustajansa seuraamaan työn suoritusta ja neuvottelemaan työn suoritukseen liittyvistä seikoista
- ▶ Rakennuttajakonsultti ja paikallisvalvonta
 - ▶ Sito-rakennuttajat Oy
- ▶ Laatu- ja pima-valvoja
 - ▶ Golder Associates Oy
- ▶ Ympäristöviranomaisen Pohjois-Karjalan ELY-keskus
- ▶ Suunnittelijat
 - ▶ Pöyry Environment Oy / Tukkiallas
 - ▶ FCG Planeko Oy / Teollisuuskaatopaikka
- ▶ Urakoitsijat
 - ▶ Vesirakennus Ojanen Oy / Tukkiallas
 - ▶ Karjalan Louhinta ja Lujitus / Teollisuuskaatopaikka

ONTTOLAN VANHA HAULIKKORATA

- ▶ Kontiolahden kunnan Lykynlammen I-luokan pohjavesialueella ja ampumarata-alueen länsipuolella, noin 300 metrin etäisyydellä, sijaitsee Joensuun Veden vedenottamo.
- ▶ Joensuun Ampujat ry:n ympärivuotisessa käytössä ollut haulikkorata, jossa virallisesti toimintaa 1968 alkaen 1980-luvun lopulle.
- ▶ Höytiäisen kanavaan rajoittuvan maa-alueen pinta-ala on noin 6,5 ha.
- ▶ Maaperän pilaantuneisuus : raskasmetallit (Pb) ja PAH-yhdisteitä

Selvityksiä alueesta 2007 ja 2015

SOPIMUS VALTION JÄTEHUOLTOTYÖSTÄ

- Alueella on Kontiolahden vuonna 2004 hyväksymä osayleiskaava, jossa entisen haulikkoradan alue on merkitty maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi, jolla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta (kaavamerkintä MU).
- Sopimus valtionjätehuoltotyöstä 2016, mutta hanke laajeni työn edetessä ja kaikkiaan kunnostuksesta tehtiin kolme sopimusta.
- Alkuperäinen kustannusarvio 0,955 m€ ja valtion osuus 40 %, Joensuu ja Kontiolahti 30 % kumpikin
- Työn suorittamisesta vastasi valtion puolesta Pirkanmaan ELY-keskus. ELY-keskus vastasi, että työ tehdään sopimuksen ja sen liitteiden mukaisesti. Yhteistyöosapuolet määräsivät työn toteuttamiselle päätöksen edellyttämän valvojan. Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen valvontaviranomaiset valvoivat lupaehtojen noudattamista.

MAAPERÄN KUNNOSTAMINEN

► Pilaantuneita massoja kuljetettiin Metsäsairila Oy:n vastaanottopaikkaan Mikkeliin

* 2016 13 737,18 tn

* 2017 20 972,26 tn

Yhteensä 34 709,44 tn

(777 kasettirekkakuormaa)

Seulottujen massojen kokonaismäärä oli

44 255,55 tn

Kunnostusalueen laajuus **7 ha** ja lopulliset kustannukset noin

1,3 m€

ONTTOLAN VANHA HAULIKKORATA-ALUE

► Tilaajaosapuolet :

- Joensuun kaupunki
- Kontiolahden kunta
- Pirkanmaan ELY-keskus

► Urakoitsija :

- Jarmo Pahkakangas & Kumpp Ay

► Ympäristötekhninen asiantuntija :

- Ramboll Finland Oy

► Viranomaistaho :

- Pohjois-Karjalan ELY-keskus

KOKEMUKSET

- ▶ Helpottaa merkittävästi poliittista päätöksentekoa kunnissa, kun valtio on mukana rahoittamassa
- ▶ Valtion viranomaisten asiantuntemus ollut molemmissa hankkeissa onnistumisen kannalta merkittävää
- ▶ Onnistunut toteuttamistapa
 - ▶ Penttilän saha-alue / kaupunki rakennuttajana myös jätehuoltotyöhankkeiden osalta => synergia edut toteutettaessa osana isoa kokonaisuutta
 - ▶ Onttolan haulikkorata/ Pirkanmaan ELY-rakennuttajana => ammattitaito ja osaaminen, luotettava ulkopuolinen taho kahden kunnan hankkeessa tärkeä, resurssit ja osaaminen kunnissa rajallista

AJATUKSIA UUTEEN LAKIIN LIITTYEN

- ▶ Pimähankkeet vaativat pitkäjänteistä suunnittelua ja yhteistyötä
- ▶ Ennakoitavuus ja selkeät kriteerit rahoitukselle tärkeitä
- ▶ Valtionavustuksen myöntämisen edellytykset ja määrään vaikuttavat seikat ovat selkeät
 - ▶ Käytettävät tunnusluvut
 - ▶ Hyödyn arviointi
- ▶ Tunnistetaanko riittävän hyvin erilaiset lähtökohdat toteuttamiselle ?
 - ▶ Riittääkö pelkkä selvittämisen järjestäminen (§9) ?
 - ▶ Miten varmistetaan kaikissa tilanteissa riittävä asiantuntemus
 - ▶ Palveluiden ostaminen markkinoilta vaatii asiantuntemusta, jota kunnilta ei välttämättä ole

KIITOS